

GRATITUD

Acciono l'interruptor i s'encenen els llums. Obro l'aixeta i raja l'aigua. A les botigues, hi ha de tot: roba, queviures, llibres o automòbils. M'aturo a la parada i arriba l'autobús. O el metro, o el tren o el tramvia. Els avions em traslladen a qualsevol punt del món, per apartat que sigui. Prenc mal i de seguida em porten a l'hospital, on m'atenen. Internet em fa ciutadà del món. Avui dia, tot això ens sembla normal, el marc de mínims que ens acull cada dia així que saltem del llit. Però és excepcional, de fet.

Quan era petit, a casa no hi havia telèfon. Quasi ningú no en tenia. Qui gastava targetes de visita, hi posava el número de telèfon de la botiga més pròxima o el d'algun condescendent veí benestant i, entre parèntesis, s'hi aclaria: «suplicat». Havies de demanar «conferència» per parlar amb el poble del costat. Telefonar a València des de Barcelona era un esdeveniment comentat; les àvies se'n feien creus. Tot a través d'operadora, és clar, i amb demores de diverses hores, a vegades d'un dia sencer. Els telèfons mòbils eren impensables i els *smartphones* no apareixien ni als relats de ciència-ficció.

El número del nostre primer telèfon, a mitjan anys cinquanta, tenia sis xifres: era el 262962. Fins poc abans, tots en tenien només cinc, bastaven les 90.000 combinacions possibles (99.999 menys les 9.999 primeres, de només quatre xifres). Ara, a cada estat d'Europa són possibles nou-cents milions de combinacions (999.999.999 menys 99.999.999). Sembla que mai més caldrà allargar la xifra, però no hi posaria la mà al foc...

Tot això ha passat en poc temps. L'evolució de la telefonia és recent, cosa del meu record personal, però que a les cases arribi aigua corrent o electricitat, tampoc no es remunta a gaire enrere, un segle o ben poc més. Si més no a pagès, els besavis dels que avui som avis vivien com els romans o quasi. Per arribar al seu nivell de vida havia calgut tota la història de la humanitat més o menys civilitzada, posem cinquanta o cent mil anys; en els darrers

dos-cents, l'hem almenys decuplicat. En tot cas, ha calgut l'esforç acumulat de milers de generacions per arribar on som. Em sembla que la majoria no se'n adona prou.

El model industrial i capitalista se'ns ha escapat de les mans, a molts així ens ho sembla. Però aquest és un altre tema. Com que moltes persones, entre les quals em compto, no paren de fer-ho notar, convé també emfasitzar l'altra cara de la moneda: hem

tret molt de profit col·lectiu del camí recorregut. No ha estat tant un tema de model socioeconòmic, com de moment civilitzador. Hem acumulat un prodigiós compendi de consecucions tecnocientífiques, posades al servei d'una estructura social que, amb tants defectes com vulgueu, bàsicament ha funcionat. Per això hi ha hospitals que atenen amb remarcable èxit la majoria dels seus pacients, s'han quasi acabat les epidèmies deletèries i gaudim d'una doble seguretat alimentària mai abans vista: garantia d'abastament i de salubritat en les menges (malgrat additius en excés, insípideses lamentables o transgènics sospitosos). Les nostres alarmes alimentàries són de ric: ni passem fam, ni mengem aliments deteriorats, dissimulats amb massa espècies...

No pas a tot arreu, tanmateix. Entre les imperdonables febleses ètiques del sistema hi ha les asimetries que estableix. A Occident, això fa encara més sagnant la indiferència amb què la població es lleva cada matí. Les coses extraordinàries de què disposem són vistes

com a banalitats irrellevants, fet que ens predisposa a la queixa de malcriat. Sense abandonar la crítica, l'esforç epistemològic i l'acció renovadora, hauríem de conrear l'agraïment: devem molt als que ens han precedit. La civilització industrial, ni més ni menys...



Anna Sanchis

**«LES COSES
EXTRAORDINÀRIES DE
QUÈ DISPOSEM SÓN
VISTES COM A BANALITATS
IRRELLEVANTS, FET QUE
ENS PREDISPOSA A LA
QUEIXA DE MALCRIAT»**

RAMON FOLCH

Doctor en Biologia, socioecòleg, president d'ERF